Catechesce door Mgr. Jan Hendriks tijdens de WJD 27 juli 2016

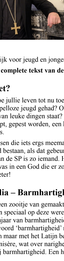

Mgr. Jan Hendriks, hulpbisschop van het bisdom Haarlem-Amsterdam, gaf catechese in het Poolse Krakau de eerste van de drie catecheses aan de ruim 900 Nederlandse jongeren die deelnemen aan de Wereldjongerendagen.

De andere catecheses zullen morgen en overmorgen gegeven worden door mgr. Hans van den Hende, bisschop van het bisdom Rotterdam, en mgr. Rob Mutsaerts, hulpbisschop van het bisdom Den Bosch en namens de Nederlandse bisschoppenconferentie

vertaald door Nederlandse jongeren.

Hieronder de complete tekst van de catechese die mgr. Hendriks gaf.

Hoe was het?

Ik weet niet hoe jullie leven tot nu toe er heeft uitgezien. Kom je uit een gelukkig gezin en heb je een empathisch jeugd gehad? Of is er best wel het een en ander gebeurd dat niet in jouw top tien van leuke dingen staat? Dat kan van alles zijn van een school of vrienden die niet lekker koept, gepest worden, een heel dierbaar iemand verliezen of liefdesverdriet of nog iets heel anders.

Sommige mensen die iets ergs meemaken of dat bij anderen zien, vragen zich af: hoe kan er een goede God bestaan, als dat geluid en als er zoveel ellende in de wereld is? Jan Marijnissen was de SP'r zo zemand. Hij heeft zijn geloof dat de kapitalist gehalogen omdat hij teleurgesteld was in een God die er zo'n zootje van maakt (vindt hij). Gelukkig doet *hij* het als politicus beter!

De perfecte mens?

Natuurlijk gaat dat over jou. Jij wordt in dat jaar uitgenodigd om een hart te hebben voor wie in de minste zit, en hart voor een ander, wie dat ook is. Zo'n ja! is wel hard nodig, want we leven altijd maar meer dat je gepikt moet worden door de perfecte mens. Een voorbeeld is dat een '90 en fotomodelletje van nu. Het verschil is duidelijk. Het moet nu nog strakker, nog hipper, gewoon slank is echt niet meer genoeg. Daarom zag ik laatst een schoot vol met dikke billen bij mannen, ook bij de vrouwen. En je moet scoren, presteren, je moet het halen en het plaatje moet kloppen. Reclames laten je allemaal perfecte, strakke mensen zien.

Jij bent uniek!

Mensen kunnen er verschijnlijk onder lijden als ze niet aan dat gegenaamd ideale beeld voldoen en dat is te begrijpen als je alsmaar voorgeschoteld krijgt dat het anders niet kloopt. Maar onzeindelijk: wat maakt het uit of je neus een beetje scheef zit, of je misschien een maatje meer hebt en of je gewoon heel gewoon bent en niet heel erg presteert? Het gaat niet om je uiterlijk! Dat zegen kwaliteiten. Jij hebt weer andere dingen, andere gaven gekregen, dan een ander. Je vooral: Je bent zo mooi! Je bent geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Dat maakt je eigenlijk al mooi genoeg! Dus focus in ieder geval niet op wat in jou niet beantwoordt (denk je dan) aan dat mooiheidsideaal. Kijk je voorbeelden. Ten eerste: kijk naar Jezus' eigen Moeder. Die heeft een perfecte mens in een perfecte maatschappij, loop je wel het gevaar dat je uit het oog verliest hoe de wereld echt in elkaar zit, dat je harder wordt, gemakkelijker, minder oog voor een mens die er skelet aan toe zijn.... Hoe pak je het op als je iets overkomt dat moeilijk te dragen is?

De meesten van jullie zijn – denk ik - ook in Auschwitz geweest of gaan daar nog naar toe. Als je daardoor heen loopt, word je stil. Meer dan een miljoen mensen stierven daar, voor meer dan 90% Joden. Mensen. De Joden waren geen mensen meer, maar 'dingen' die, zoals mensen dat concreet. Kan er een God zijn als zoiets gebeurt? Hoe kan God die kampbeulen hun gang laten gaan? Hoe kan het was ook gaat Mauritius van Kolbe, die zich opgaf om de plaats in te nemen van een vader van een gezin die samen met anderen tot de hongerdood was veroordeeld omdat hij een vader was? Hoe kan zoiets was kunnen bestaan. Vreemd, maar waar? En Maximiliaan Kolbe hield dat in een. Zingend en biddend is die hele groep de een na de ander gestorven. Kolbe als laatste. En in die dodenbarak, in een cel naast die van patser Kolbe, is een kruis gebeeld met Christus daaraan. God was toch aanwezig, zelfs in Auschwitz.

Vrienden van de straat

Dus barmhartigheid gaat ook niet alleen over iets geven aan een goed doel. Het gaat minder over wat je doet dan over hoe je het doet. Je kunt een gulle bui hebben en geld over straat heen strooien, ziet er nogal onverzorgd uit. Wat veel je als je een dakloze tegenkomt, een zweter? Wat zegt dat in je op? Die man vraagt je hem te helpen en hij houdt zijn hand op. Hij wil wat geld. Wat doe je?

Franciscus van Assisi maakt zoiets mee. Hij kwam een keer met nog voor zijn bekering of misschien beter: hij was er mee bezig, hij was er mee bezig. Hij beeld op een gegeven moment merkbleding en ridruk maken op de meisjes, maar er was ook één arme in het bezig, dat hem een andere kant op dreef. Op een keer reed hij op zijn paard door de omgeving. Opeens sprong er een melaatse uit de struiken, die zijn weer hem ging staan en wat geld vroeg. De man zat vol zweren en melaatsheid is besmettelijk. De man stonk bovendien. Franciscus aarzelde, hij wilde de afkeer. Toen sprong hij van zijn paard en voordat hij hem geld gaf, kuste hij hem.

Wat was belangrijker, dat geld of die kus?

Misschien is het bij jou niet heel veel anders als je een vervuilde dakloze tegenkomt. Het eerste wat opkomt is je gevoel, medelijden en afkeer strijden om voorrang. Misschien ga je dan in zoverre overkomen over dat je niet zomaar geld uit je zak gaat kloppen, maar dat je eerst een gesprek wilt aanknopen. Of het heeft iets te maken met de inmense honger naar de hemel.

Dus je zou het eigenlijk als kunnen vergelijken: je hebt een vakantie gehoekt en het is een al ellende. Er klopt niets aan de accommodatie! Ik heb dat een keer in Indonesië meegemaakt op Sumatra. Ik kwam in een hotel en als je de kraan open deed kwam er geen water uit maar alleen ongedierte. De sensigste insecten die je maar kunt bedenken. Ik heb geklaagd bij de manager. Echt iets voor de Groeten van Max of een ander vakantieprogramma! Maar OK, je vakantie helemaal verpest, dat is ook niet de bedoeling van het geloof. Het is een programma en die zorgt dat je een volledig nieuwe bestemming krijgt in een super chique hotel met het heerlijkste eten, alles perfect. Binnen de kortste keren ben je alle ellende vergeten.

Dat is eigenlijk wat er met ons alle gebeurt als we in de hemel zijn. We hebben een verkeerde vakantie gehoekt, dit leven is zeg ook als het kan kommer zijn. Maar er is een Redder gekomen, die ons een prachtige vakantie heeft gegeven: Jezus Christus.

God heeft een leven op een nieuw spoor gezet, het spoor van Zijn barmhartigheid dat leidt naar een prachtige bestemming, geheel vrijwegd.

Er is alleen één klein verschil tussen een vakantie en die bereorde vakantie-accommodatie: als het over het leven op aarde gaat, zijn we er zelf mede schuld aan dat dit niet zo'n mooie bestemming is: we hebben allemaal onze eigen rot op, soort, en daarom is het ook zo'n moeilijke dingen in ons hart, maar er zit ook een neiging in tot egoïsme. Het zit soms maar in kleine dingen. Vorige week nog was ik in de fietsenwalling van het station. Er was bijna geen plaats meer. Eindelijk had ik een leeg rek gevonden. Maar net op het moment dat ik mijn fiets in het rek wil zetten, komt er een man, die me opzij duwt en zijn eigen fiets erin zet. Maar ja, wat heb ik hem te verwijten? Ben ik zelf ook niet vaak zo, dat ik voor wil gaan, zonder me echt wat zijn dan een ander, aan mezelf denk, gauw de beste plaats inpik? Volmaakt ben ik zeer zeker niet.

En we noemen bijvoorbeeld ook veel dingen liefde die eigenlijk egoïstisch zijn. Als een jongen met een mooie naar het gaat, neemt hij dat liefde, maar misschien had hij gewoon zin in seks en was het eigenlijk echte liefde gewoon als hij na haar af was geweest.

De wereld is een stuk minder mooi dan die had kunnen zijn door onze actes, door wat mensen doen.

Genade!

Dus God heeft aan ons een nieuw bestemming gegeven uit barmhartigheid, omdat hij ons een hart heeft voor ons, ondanksdat!

Dat noemen we ook wel gemaakt. 'Genade' roep je als je onder ligt in een vechtpartij en je werkelijk geen kant meer op kunt. Je tegenstander heeft je volkomen klem. Als je het best wel kunt winnen ga je echt geen 'genade' roepen. Dan ben je gewoon een sukkel. Maar op het niet af kunt dwingen en waar je geen recht op hebt. Het is echt geen beloning voor iets wat je hebt gedaan of wat je zo goed kunt.

Dat is de reden waarom we alles wat God aan ons geeft 'genade' noemen: dat zijn allemaal cadeutjes waar we geen recht op hebben maar die Hij ons gratis omdat Hij het goed met ons voor heeft.

Er zijn twee soorten genade. De eerste grote genade is dat God jou heeft aangenomen, dat Hij van je houdt en dat Hij jou tot Zijn geliefde kind, Zijn zoon of dochter, heeft gemaakt. Dat gebeurde in jouw doopsel en het werd versterkt door je heilig vormsel, waar je de kracht hebt ontvangen van de Geest om door jouw woorden en daden te laten zien dat je christen bent. Dat is je gegeven. Dat blijft. Daarom heb je eigenlijk altijd een reden om God dankbaar te zijn voor Zijn barmhartigheid.

De tweede soort genade is dat God er is om je te helpen. Dat gebeurt heel speciaal in de andere sacramenten: communie, biecht, ziekenzalving. Hij is bij je, Hij is je barmhartigheid ontvangt, Hij is bij je als je vergeving krijgt in de biecht en op zoveel andere momenten. Hij is altijdbij je.

Toms denk je misschien: waar blijft Hij nou? Waarom helpt Hij me niet? Hij helpt je wel, maar Hij helpt je soms heel anders dan je zou denken. Als Jezus aan Zijn leerlingen vertelt dat God naar het hunkert en hun gebeden verhoort – "Vraagt en je zult verkrijgen", weet je wat Jezus dan zegt wat ze krijgen? Hij zegt niet: je krijgt wat je vraagt. Hij zegt: God zal je de heilige Geest geven. En wat de Geest is geeft dat is wijsheid, inzicht, kracht, sterkte, kennis, vreemdheid en verheugd voor God. Zeven gaven.

Je kunt vooraf gedefinieerd zien wat je allemaal van de Geest krijgt. Een mens loopt op het strand en juist als het moeilijk wordt, als er ruzies en pijn in zijn leven komen, is daar maar één gaat voortstaperen te zien. 'Heer, waar was je nou?' vraagt die mens zich dan af, 'Waarom liet Jij mij alleen?' Dat antwoord kunnen in dat gedicht: 'Mijn kind, toen heb ik je gedragen!' Het voetspoor van de barmhartigheid.

Midas of Camillinen?

Kennen jullie Midas Dekkers? Midas Dekkers is een bioloog en een vrij bekende schrijver. Hij was laatst op TV te vertelde over zijn leven. Hij kwam uit een gezin met zeven kinderen. Moeder geschieden en een nieuwe man; de eerste man was aan de drank en sloeg zijn vrouw; de tweede man was aan de drank en kon nergens naar. Zijn moeder kreeg twee keer een zwaar gehandicapt kind. Midas noemt dat "een dubbele portie". Hij vindt dat zijn ouders de slechtste mensen' maar beter een spuitje kan geven. Die twee gehandicapte kinderen zaten in een instelling. Ben Midas kind, een enorm grote jongen, kwam regelmatig met kloosterlingen voor hun zorgden. Die deden dat met heel veel liefde, dat zag Midas wel, en ze waren allemaal heel vrolijk terwijl ze deze zware zorg deden. De nonnen moedenverkeren van dat kloosterlingen allemaal huilen. Ze hadden van dat kind gehouden. Alleen Midas huilde niet. Midas vindt die zusters maar stom, ze hebben hun leven weggegooid door voor zulke kinderen te zorgen en hij vindt dat zeje een mislukte mens.

Ik wil niet in die wereld van Midas Dekkers leven. Ik denk zelfs dat het leven van dit gehandicapte kind dat in feite zoveel liefde in de wereld heeft gebracht, misschien wel meer geluk is dan het leven van Midas, wie zal het reggen?

We barmhartig kijk, ziet alles anders.

Een van de speciale heiligen voor alle jubilerumjaar van de barmhartigheid is Camillus de Lellis. Hij werd geboren in het jaar 1550. Zijn moeder stierf toen hij twaalf of dertien jaar oud was, zijn vader was een officier die vaak ver van huis was. op een gegeven dag in Camillus ging zijn vader gaag: hij was agressief, een straatvechter en werd gekverslaafd. Hij had geen zin om naar school te gaan maar ook niet om te werken. Met zesten jaar ging hij daarom in het leger en raakte gewond aan een been. Toen kwam hij weer het eerst in een ziekenhuis. Een andere wereld en dat maakte iets in hem los. Daarna kwam weer een periode van zwerven totdat hij met 25 jaar opnieuw werd door de wonde van zijn been gedwongen om een behoring doormaakte. Hij werd aan een medic, maar net toen hij vol goede voornemens was, kwam zijn beenwond weer open te liggen. De dokters moedenverkeren van dat Camillus een amputatie allemaal huilen. Ze hadden van dat been gehouden. Alleen Midas huilde niet. Midas vindt die zusters maar stom, ze hebben hun leven weggegooid door voor zulke kinderen te zorgen en hij vindt dat zeje een mislukte mens.

Ik wil niet in die wereld van Midas Dekkers leven. Ik denk zelfs dat het leven van dit gehandicapte kind dat in feite zoveel liefde in de wereld heeft gebracht, misschien wel meer geluk is dan het leven van Midas, wie zal het reggen?

We barmhartig kijk, ziet alles anders.

Een van de speciale heiligen voor alle jubilerumjaar van de barmhartigheid is Camillus de Lellis. Hij werd geboren in het jaar 1550. Zijn moeder stierf toen hij twaalf of dertien jaar oud was, zijn vader was een officier die vaak ver van huis was. op een gegeven dag in Camillus ging zijn vader gaag: hij was agressief, een straatvechter en werd gokverslaafd. Hij had geen zin om naar school te gaan maar ook net om te werken. Met zesten jaar ging hij daarom in het leger en raakte gewond aan een been. Toen kwam hij weer het eerst in een ziekenhuis. Een andere wereld en dat maakte iets in hem los. Daarna kwam weer een periode van zwerven totdat hij met 25 jaar opnieuw werd door de wonde van zijn been gedwongen om een behoring doormaakte. Hij werd aan een medic, maar net toen hij vol goede voornemens was, kwam zijn beenwond weer open te liggen. De dokters moedenverkeren van dat Camillus een amputatie huilen. Ze hadden van dat been gehouden. Alleen Midas huilde niet. Midas vindt die zusters maar stom, ze hebben hun leven weggegooid door voor zulke kinderen te zorgen en hij vindt dat zeje een mislukte mens.

Nu is het tijd voor barmhartigheid!

Aan Camillo kun je zien wat er gebeuren kan als God het hart van een mens verandert, als een mens ander gaat zien, anders gaat kijken. Camillus zelf heeft ook een hele moeilijke tijden. Zulke mensen misschien het verhaal van Roy Peters, het is een tijdje golden op TV geweest. Ik heb hem ontmoet en heb heeft mij het boek over zijn levensverhaal gegeven. Hij heeft het van Goghmassen beroofd en leidden paar leuke kunstwerkjes in. Roy heeft zich later bekeerd, werd katholiek en kwam toen naast de directeur van het museum, die ook katholiek geworden was, in dezelfde kerk te zitten!

Voor God is alles mogelijk als we ons hart laten raken door Zijn barmhartigheid.

Het thema van deze wereldjongerendagen is een woord van Jezus uit de zaligsprekingen: *Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ontvangen* (Mt. 5,7). En het thema van dit heilig jaar van de barmhartigheid is: 'Barmhartig als de Vader.' God heeft het voorgedaan, Hij heeft ons Zijn hart getoond. Hij is naar ons toegekomen, heeft ons verlost, woord, met woorden, met de gave van Zijn leven. Laat je hart veranderen en doe zoals Hij! Hij heeft in Zijn barmhartigheid jouw leven op een ander spoor gezet, laten wij dat spoor van de barmhartigheid volgen! Zo worden wij medewerkers van Zijn barmhartigheid.

Vragen

1. Wat vind je ervan dat Pass Franciscus dit jaar als jaar van de barmhartigheid heeft ingesteld? Spreekt het je aan? En zo ja: wat spreekt je aan?
2. Waarin of wanneer ervaar jij God barmhartigheid? En kun jij zelf iets van Gods barmhartigheid laten zien aan anderen? Hoe?
3. De ellende in de wereld en Gods barmhartigheid: dat is toch niet te rijmen? Wat vind jij

daarvan?